

NOVO VOZILO ZA KOPRIVNIČKU BIBLIOBUSNU SLUŽBU U GODINI PROSLAVE 45 GODINA POSTOJANJA

Valentina Mikec, Bibliobusna služba knjižnice „Fran Galović“ Koprivnica

Prošla, 2024. godina bila je jedna od najznačajnijih u dosadašnjih gotovo 46 godina postojanja bibliobusne službe koja djeluje u sklopu Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica. Razlog tome jest konačan završetak opsežnog višegodišnjeg projekta nabave novog vozila, trećega po redu za službu, koje je zamijenilo dotrajali i zastarjeli bibliobus. To je vozilo svoju ulogu pružanja pristupa kvalitetnim knjižničnim uslugama stanovnicima najudaljenijih područja Koprivničko-križevačke županije ispunjavalo dvadeset godina te ga je bilo nužno zamijeniti novim i suvremenim vozilom kako bi se osigurala opstojnost te usluge.

Projekt nabave novog vozila započeo je 2022. godine, kada je kupljeno kamionsko podvozje marke IVECO duljine 10 metara. Izrada nadogradnje na podvozje je nakon provedenog postupka javne nabave povjerena poduzeću Fera Avto d.o.o. iz Maribora s dosadašnjim iskustvom izrade bibliobusa, a trajala je jednu godinu, od lipnja 2023. do lipnja 2024. godine. Važan aspekt planiranja novoga vozila bilo je osiguranje njegove dugotrajnosti pa je, kako bi se izbjegli problemi s prokišnjavanjem kao u prethodnom vozilu, kabina novog vozila potpuno odvojena od knjižničnoga prostora, a prozorski se otvori nalaze na bočnim zidovima vozila, umjesto na stropu. Velika dvokrilna vrata pružaju siguran ulazak i izlazak svih korisničkih skupina jer su omogućila ugradnju dizala za osobe s invaliditetom. U tom kontekstu, naglasak je stavljen i na široki prolaz između policica s ravnim podom koji omogućuje lagano kretanje bez prepreka po unutrašnjosti bibliobusa. S obzirom na to da djelatnici bibliobusne službe većinu svojih radnih zadataka moraju obavljati paralelno s radom na terenu, unutrašnjost bibliobusa podijeljena je na dvije zone – za djelatnike i za korisnike. Zona za djelatnike opremljena je dvama pultovima, policama za rezervirane knjige, ormarima za uredske i potrošne materijale te ugrađenom mini-kuhinjom s hladnjakom i umivaonikom.

| Zona za djelatnike

Osim dovoljne količine policica za odgovarajuću količinu građe za sve korisničke skupine, uz cijelu jednu stranu bibliobusa ugrađena su korita za slikovnice podijeljene u tematske otoke s pomičnim sjedalima koja se u slučaju potrebe mogu koristiti kao dodatna sjedeća mjesta. Uz to, zona za korisnike opremljena je prostranom kutnom garniturom s ugrađenim spremišnim prostorom.

| Zona za korisnike

Za izlaganje i promoviranje najnovije pristigle građe ugrađen je vrtuljak s deset policica. Za potrebe raznovrsnih programa ugrađeni su platno i projektor te pomični pult za računalno namijenjeno korisnicima, a za korištenje im je dostupan i multifunkcijski uređaj za skeniranje, kopiranje i ispis. Boje unutarnjeg uređenja su svijetle i neutralne, što omogućuje isticanje osuvremenjene signalizacije građe uz podjelu na dobne skupine, a boravak u prostoru bibliobusa ugodan je zbog izvora vanjskog i unutarnjeg svjetla te odgovarajućih sustava za grijanje i hlađenje ugrađenih cijelom duljinom vozila.

Paralelno uz radove na nadogradnji i planiranje unutarnjeg uređenja te opremanja novog vozila, djelatnici koprivničke bibliobusne službe i članovi tima za opremanje novog vozila radili su na osmišljavanju dizajna kojim je novo vozilo oslikano. Ideja je bila da dizajn bude jednostavan, suvremen, duže vrijeme aktualan, privlačan i čitljiv za sve postojeće i potencijalne korisničke skupine, da jasno šalje poruku o tome da se radi o knjižnici koja nije mjesto samo za posudbu knjiga, nego je i središte znanja, socijalne osjetljivosti i međugeneracijske solidarnosti te mjesto interakcije, inspiracije, inovacije i istraživanja s misijom stvaranja kvalitetnijeg kulturnog života svih stanovnika Koprivničko-križevačke županije. Važno je bilo da dizajn sadrži vizualne elemente koji će promatrače asociirati na prepoznatljiva prirodna i kulturna obilježja krajeva koja koprivnički bibliobus obilazi. Dizajn je izradio Ivan Ivanović, arhitekt te vlasnik obrta za specijalizirane

dizajnerske usluge i izradu računalnih igara, u skladu s novim vizualnim identitetom koprivničke knjižnice, čije boje i nijanse snažno asociraju na kolorit koji se koristi u naivnoj umjetnosti, usko vezanoj uz Podravinu.

Ipak, motivi naivne umjetnosti nisu direktno preneseni u novi dizajn za koprivnički bibliobus, već su pojednostavljeni i prilagođeni suvremenoj funkciji dizajna kroz korištenje ponavljajućih elemenata, odnosno geometriziranih uzoraka koji prate formu vozila te se lako primjenjuju i na ostalim vizualnim sredstvima poput obavijesnih te promotivnih materijala. Svojim bogatim koloritom i ponavljajućim elementima dizajn šalje poruku da bibliobus s veseljem stoji na usluzi svojim korisnicima i po kiši i po suncu na svim stajalištima, dok dodatni elementi, poput antropomorfiziranih životinja, promoviraju usluge koje bibliobus pruža i sugeriraju inkluzivan pristup pružanju tih usluga.

U svrhu upoznavanja javnosti s ovim važnim projektom, novi je bibliobus s križevačkim sudjelovao na Danu otvorenih vrata županijskih bibliobusa u sklopu Dana županije u travnju 2024. godine. Otvorenje novoga vozila održano je 30. kolovoza 2024. godine uz prisustvo ministrice kulture i medija dr. sc. Nine Obuljen Koržinek i njezinih suradnika iz Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, gradonačelnika grada Koprivnice i saborskog zastupnika Mišela Jakšića, uz druge predstavnike Grada Koprivnice, župana Koprivničko-križevačke županije Darka Korena s predstavnicima županije te ravnatelja Knjižnice Karla Galinca. Nakon pozdravnih govora i prigodne recitacije o bibliobusu, polaznici Dječjeg vrtića Bregunica iz Novog Virja, s kojim bibliobusna služba dugo godina vrlo uspješno surađuje, dobili su čast prerezati vrpce i svečano otvoriti bibliobus.

Na zadovoljstvo djelatnika bibliobusne službe, svih uključenih u projekt i korisnika bibliobusa, novi je bibliobus počeo obilaziti teren u rujnu 2024. godine s početkom nove školske i pedagoške godine s prilagođenim rasporedom stajališta. Kako bibliobus ima vrlo važnu ulogu glavnog mjesta za susret i kulturu u svakom naselju koje obilazi, korisnici su jedva dočekali njegov povratak na teren nakon gotovo devetomjesečnog izostanka. Svi redom izrazili su oduševljenje novim privlačnim dizajnom, ponudom građe i usluga te veličinom i unutrašnjom opremom vozila koji su omogućili smještaj više građe (pogotovo za najmlađe korisnike). Pri tome nije kompromitiran ugodan, dugotrajan boravak korisnika u vozilu, radilo se o zadržavanju radi provođenja programa, pregledavanja građe ili igre nakon završenog nastavnog dana. Ugodan boravak korisnika i djelatnika u bibliobusu, primjerena pristupačnost i čuvanje knjižnične građe, multifunkcionalnost te suvremena oprema bili su važni temelji za planiranje novoga vozila koprivničke službe koji će omogućiti njegovu dugotrajnu aktualnost i laku prilagodljivost promjenama potreba korisnika, uvođenju novih usluga i novim tehnologijama.

Lijepa je slučajnost da je koprivnička bibliobusna služba dobila novo vozilo upravo u godini kada je slavila 45 godina postojanja i djelovanja, što je svečano obilježeno 11. studenoga 2024. godine, na Dan hrvatskih knjižnica, sa stotinjak uzvanika. U pozdravnim govorima ravnatelja koprivničke knjižnice, župana i gradonačelnika, istaknuto je kako je važnost bibliobusa za područja koja obilazi, danas kada sve više vremena provodimo pred ekranima, jednaka kao prije 45 godina kada je takva usluga bila novost u našim prostorima. Voditeljica županijske matične razvojne službe

| Svečano otvorenje novog bibliobusa

Ljiljana Vugrinec pripremila je video koji je okupljene podsjetio na najvažnije i ključne trenutke u povijesti koprivničkog bibliobusa, a posebna gošća svečanosti bila je dugogodišnja suradnica koprivničke bibliobusne službe Željka Horvat-Vukelja. U sklopu svečanosti podijeljene su nagrade najuspješnijim sudionicima kreativnog natječaja pod nazivom *Moj bibliobus – moja knjižnica!*, raspisanog s ciljem naglašavanja važnosti bibliobusa za stanovnike područja koja obilazi. Tu je važnost potvrdila i činjenica da je na natječaj prijavljeno gotovo 70 likovnih i videoradova koje je izradilo gotovo 300 djece vrtićke i osnovnoškolske dobi, a mentoriralo preko 50 odgajateljica, učiteljica i školskih knjižničarki. Kako bi se stručna i šira javnost bolje upoznala s ulogama bibliobusa i bibliobusnih službi, kao i sa svim aspektima nabave i planiranja novoga vozila za koprivničku

bibliobusnu službu, koprivničke su knjižničarke objavile nekoliko značajnih članaka u domaćoj i stranoj periodici.¹

Novo, funkcionalno i suvremeno vozilo najvažnija je pretpostavka za nastavak rada koprivničke bibliobusne službe koja značajno doprinosi potpunoj dostupnosti kvalitetnih knjižničnih usluga i građe svim stanovnicima Koprivničko-križevačke županije, što je u našoj državi još uvijek rijetkost. Ono će svojim djelatnicima dugi niz godina omogućavati djelotvorno pružanje usluga i njihov razvoj u skladu s praćenjem potreba postojećih te potencijalnih korisnika, pružajući potporu zadovoljavanju svih njihovih potreba za kvalitetnim kulturnim sadržajima, učenjem i osobnim razvojem.

| Vanjski izgled novog bibliobusa

1 Spomenuti članci:

Mikec, V.; Škvarić, A.; Vugrinec, Lj. (2024) *Novi bibliobus Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica*. Svezak 26, 26: 40-41.

Mikec, V.; Škvarić, A.; Vugrinec, Lj. (2024) *Uloga pokretnih knjižnica u županijskoj knjižničnoj mreži u kontekstu nabave novog bibliobusa Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica = The role of mobile libraries in the County library network in the context of the acquisition of a new bookmobile for the “Fran Galović” Public Library Koprivnica*. Libellarium XV, 1: 47 – 65. Dostupno na: <https://morepress.unizd.hr/journals/index.php/libellarium/issue/view/425/101>

Mikec, V.; Škvarić, A.; Vugrinec, Lj. (2024). *Razvoj i društvena uloga bibliobusnih službi na primjeru Bibliobusne službe Knjižnice i čitaonice „Fran Galović“ Koprivnica*. Bibliotekar: časopis za teoriju i praksu bibliotekarstva LXVI, 2: 67-83. Dostupno na: <https://bibliotekar.bds.rs/index.php/1/issue/view/17>

Mikec, V.; Škvarić, A.; Vugrinec, Lj. (2024). *Servei de biblioteca pública a les àrees rurals de Croàcia a través de biblioteques mòbils = Public Library Service In Rural Areas In Croatia Through Mobile Libraries*. Item: revista de biblioteconomia i documentació. 77: 104-115. Dostupno na: <https://raco.cat/index.php/Item/article/view/432036>

Mikec, V.; Škvarić, A. (2024). *Novo vozilo, nov prostor, nove storitve: koprivnički bibliobus za 21. stoletje*. Potujoče novice 19/2024 : 15-17.